

123 КАРТОГРАФСКИ МАТЕРИАЛИ – МАЩАБ И КООРДИНАТИ

Полето съдържа кодирани данни за мащаб и координатни системи, които във вид на текст се въвежда и в поле 206. Полето се повтаря, когато библиографската единица съдържа материал в различни мащаби и с различни координатни системи.

Подполета и повтаряемост

ПОЛЕ/ПОДПОЛЕ		ПОВТАРЯЕМОСТ
123	Картографски материали – мащаб и координати	r
	a Вид на мащаба	nr
	b Стойност на линейния хоризонтален мащаб	r
	c Стойност на линейния хоризонтален мащаб	r
	d Координати – най-западна географска дължина	nr
	e Координати – най-източна географска дължина	nr
	f Координати – най-северна географска ширина	nr
	g Координати – най-южна географска ширина	nr
	h Ъглов мащаб	r
	i Деклинация - северна граница	nr
	j Деклинация - южна граница	nr
	k Ректасцензия - източна граница	nr
	m Ректасцензия - западна граница	nr
	n Равноденствие	nr
	o Епоха	nr

Индикатори

ИНДИКАТОР	СТОЙНОСТ	ЗНАЧЕНИЕ
1		Мащаб
	0	Неопределен мащаб (Пример 5)
	1	Един мащаб (Пример 1)
	2	Много мащаби (Примери 2, 3, 4, 6)
	3	Поредица от мащаби
2	4	Приблизителен мащаб
	-	-

Индикатор 1 показва дали върху библиографската единица е отбелязан един или повече мащаби.

ПОДПОЛЕТА

123a Вид на мащаба

Кодът означава вида на мащаба.

a	<i>линеен мащаб</i> Цифров, графичен и описателен мащаб.
b	<i>ъглов мащаб</i> Пример 5.
z	<i>друг вид мащаб</i> Напр: времеви, количествен, статистически мащаб.

123b Стойност на линейния хоризонтален мащаб

Хоризонтален мащаб във форма на знаменател на представителна част. Използва се за картографски единици, на които са изобразени Земята или други небесни тела.

123c Стойност на линейния вертикален мащаб

Вертикален мащаб във форма на знаменател на представителна част. Използва се за картографски единици, на които са изобразени Земята или други небесни тела.

123d Координати – най-западна географска дължина

123e Координати – най-източна географска дължина

123f Координати – най-северна географска ширина

123g Координати – най-южна географска ширина

В подполетата **d**, **e**, **f** и **g** се въвеждат координатите за библиографска единица, на която са изобразени Земята или други небесни тела. Всяко подполе съдържа 8 символа и следните данни:

- означение за полукълбо – един символ („w” – запад, „e” – изток, „n” – север, „s” – юг).
- градуси (3 цифрови символа).
- минути (2 цифрови символа).
- секунди (2 цифрови символа).

Цифрите са подравнени отлясно, а неизползваните позиции съдържат нули.

123h Ъглов мащаб

Ъгловият мащаб на небесните карти се дава в милиметри към градуса (четири цифрови символа подравнени отдясно, а неизползваните позиции съдържат нули).

123i Деклинация – северна граница

123j Деклинация – южна граница

123k Ректасцензия – източна граница

123m Ректасцензия – западна граница

В подполетата **i**, **j**, **k** и **m** се въвеждат координатите за небесна карта. Подполета **i** и **j** имат дължина от по 8 символа и съдържат същите данни като подполета **f** и **g** с изключение на това, че на първо място се въвежда знакът плюс (за Северното небесно полукълбо) или знакът минус (за Южното небесно полукълбо). Подполетата **k** и **m** са с дължина от по 6 символа и съдържат следните данни: часове, минути, секунди (по два цифрови символа). Цифрите са подравнени отдясно, а неизползваните позиции съдържат нули (Пример 5).

123n Равноденствие

Равноденствието за небесни карти се посочва с годината според Грегорианския календар. Цифрите са подравнени отдясно, а неизползваните позиции съдържат нули (Пример 5).

123o Епоха

Епохата за небесни карти се посочва с годината според Грегорианския календар. Цифрите са подравнени отдясно, а неизползваните позиции съдържат нули (Пример 5).

БЕЛЕЖКИ ЗА СЪДЪРЖАНИЕТО НА ПОЛЕТО

Когато не е възможно да се определи мащабът, полето съдържа само подполе **a** и координати, ако те са посочени.

Когато библиографската единица се състои от много части и има повече хоризонтални и/или вертикални мащаби, всички мащаби се повтарят като полето се повтаря (Примери 2, 6). В подполетата **b** или **c** обаче могат да бъдат посочвани поредица от три и повече мащаби. Тогава, най-малкият знаменател се вписва, когато съответното подполе се попълва за първи път, а най-големият знаменател се вписва при повторението му.

Когато координатите за карта или план са посочени с ъглови величини спрямо екватора и нулев меридиан, дължината и ширината, по отношение на централните оси, се записват два пъти в подполета **d** и **e** (дължина) и подполета **f** и **g** (ширина). По същия начин, когато деклинацията и ректасцензията при небесните карти са посочени по отношение на центъра на картата, а не по

отношение на нейните граници, всеки от тях се записва два пъти в подполета **i** и **j** (деклинация) и подполета **k** и **m** (ректасцензия).

СВЪРЗАНИ ПОЛЕТА

206 КАРТОГРАФСКИ МАТЕРИАЛИ - МАТЕМАТИЧЕСКИ ДАННИ

Мащабът и координатите се въвеждат в подполе 206 във форма, определена от ISBD (CM).

ПРИМЕРИ

Равнинни карти и глобуси:

1.

123	1 _□	aa b253440 de0790000 ee0860000 fn0200000 gn0120000 (Карта, обхващаща част от Индия, която е в мащаб 4 инча за миля (1:253440) дължина 79°E до 86°E, ширина 20°N до 12°N.)
-----	----------------	---

2.

123	2 _□	aa b150000 b25000 de0150000 ee0173045 fn0013012 gs0023035 (Карта на част от Заир в линеен мащаб от 1:150000 и 1:25000, дължина 15°E до 17°30'45 E; ширина 1°30'12 N до 2°30'35 S.)
-----	----------------	--

Релефни карти:

3.

123	2 _□	aa b744080 c96000 de1193000 ee1220000 fn0250000 gn0220000 (Релефна карта на Тайван с хоризонтален мащаб 1:744080 и вертикален мащаб 1:96000; дължина 119°30'E от 122°E, ширина 25°N до 22°N.)
-----	----------------	---

4.

123	2 _□	aa b90000 c10000 dw1120000 ew1090000 fn0600000 gn0490000 (Релефна карта на част от провинция Алберта и река Съскачуан в Канада с хоризонтален мащаб 1:90000 и вертикален мащаб 1:10000; дължина 109°W до 112°W; ширина 60°N до 49°N.)
-----	----------------	---

Небесни карти:

5.

123	0 _□	ab i-0160000 j-0490000 k163000 m193000 n1950 o1948 (Небесна карта с ъглов мащаб с деклинация -16° до -49°, дясно издигане от 16 hr 30 min до 19 hr 30 min, равноденствие 1950, ера 1948.)
-----	----------------	---

6. * COBISS.SI-ID=10214408

123	2 _□	aa b400000 b500000 b4000000 (Атлас, който съдържа географски карти в три различни линейни хоризонтални мащаба.)
-----	----------------	---